

Ramme for styrket tilsyn i dagtilbud

Tønder Kommune

Jf. § 5 i Dagtilbudsloven

Gældende for kommunale-, selvejende- og private institutioner, dagplejen og private pasningsordninger

Redigeret februar 2025

Indholdsfortegnelse

Indledning	side 1
Lovgrundlag	side 1
Formålet med ramme for styrket tilsyn	side 1
Hvem er omfattet af tilsynet?	side 2
Typer af tilsyn	side 2
Skærpet tilsyn	side 3
Uvildighed	side 4
Tilsynets indhold	side 4
Brug af data	side 4
Tilsynsrapport	side 5
Overordnet tilsyn med dagplejen	side 5

Indledning

Folketinget har den 21. december 2021 vedtaget en ændring af dagtilbudsloven. Lovændringen omhandler bl.a. skærpede krav til kommunernes tilsyn med dagtilbud. Den ændrede lov er en udmøntning af den politiske aftale om styrkede krav til tilsyn, der blev indgået december 2020 af Regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet.

Det pædagogiske tilsyn i dagtilbud har et dobbeltformål, idet det indeholder både et udviklings- og kontrolperspektiv. Det ene formål er, at der sker en løbende pædagogisk kvalitetsudvikling, sådan at børnene sikres et godt børneliv med trivsel, læring, udvikling, og dannelse gennem trygge pædagogiske læringsmiljøer. Det andet formål er, at tilsynet skal fungere som kontrol på vegne af Kommunalbestyrelsen, der skal sikre at Dagtilbudsloven, kommunale politikker og retningslinjer overholdes.

Lovgrundlag

Det fremgår af Dagtilbudslovens § 5 og 78, stk. 2, at Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at føre tilsyn med alle dagtilbuddene i kommunen. Lovændringen vedr. styrket tilsyn, jf. Dagtilbudsloven §§ 5, 5a og 5b, trådte i kraft 1. januar 2022. Kommunerne har herefter haft en implementeringsperiode frem til den 1. maj 2022 med henblik på at implementere de nye krav.

Med vedtagelsen af loven er der indført en række minimumskrav til tilsynet. Det fremgår af lovgivningen, at styrkelsen af kommunernes tilsyn med det pædagogiske indhold i dagtilbuddene er et vigtigt led i at understøtte den løbende udvikling af kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer. Derudover skal det styrkede tilsyn styrke kommunens myndighedsudøvelse i form af kontrol med, at dagtilbuddene efterlever gældende lovkrav.

Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammer for tilsynet og beskrive:

- a) Hvordan tilsynet med det pædagogiske indhold tilrettelægges.
- b) Hvordan kommunen anvender anmeldte og uanmeldte tilsyn.
- c) Hvordan kommunen sikrer uvildighed i tilsynet.
- d) Hvordan kommunen anvender data og observationer i tilsynet.
- e) Hvordan processen for iværksættelse af skærpet tilsyn og for udarbejdelse af handleplan er.

Kommunalbestyrelsen skal som minimum hvert andet år offentliggøre en tilsynsrapport for den enkelte daginstitution/enhed og én samlet tilsynsrapport for den kommunale dagpleje.

Formålet med ramme for styrket tilsyn

Formålet med disse rammer for tilsyn er at sikre gennemsigtbarhed omkring tilsynet, sådan at borgere, Dagtilbud og øvrige interesserede ved, hvordan kommunens tilsyn med det pædagogiske indhold er tilrettelagt, på hvilket grundlag tilsynsbesøg finder sted samt hvad der præcist sker, når en kommune beslutter at føre et skærpet tilsyn.

Tilsynet med det pædagogiske indhold i dagtilbuddene indgår som et vigtigt led i at understøtte den løbende udvikling af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer, ligesom

tilsynet også har til formål at styrke kommunens myndighedsudøvelse i form af kontrol med, at dagtilbuddene efterlever gældende lovkrav. I praksis betyder det, at der skal føres tilsyn med om der arbejdes efter indholdet af den styrkede pædagogiske læreplan, hvor fokus er rettet mod det pædagogiske grundlag. På tilsynet rettes der fokus mod, om det pædagogiske grundlag er implementeret på en sådan måde, at det kan ses i de pædagogiske handlinger og i den måde hverdagen er organiseret.

Hvem er omfattet af tilsynet?

Tilsynsforpligtigelsen omfatter kommunale dagtilbud og privatinstitutioner, dvs.:

- Kommunale daginstitutioner
- Selvejende daginstitutioner
- Private daginstitutioner
- Den kommunale dagpleje
- Private pasningsordninger
- Specialdagtilbud (serviceloven om tilsyn §146)

Rammen for det pædagogiske tilsyn i kommunale-, selvejende- og private dagtilbud er ens. Private pasningsordninger er ikke direkte omfattet af den nye lovgivning, men bliver det indirekte, idet tilsynet med de private pasningsordninger skal stå mål med tilsynet i et alderssvarende kommunalt tilbud. For private pasningsordninger i Tønder Kommune betyder det, at tilsynet skal stå mål med tilsynet i den kommunale dagpleje.

Typer af tilsyn

Der er tre typer af tilsyn i Tønder Kommune, anmeldte-, uanmeldte-, og skærpede tilsyn. Alle typer af tilsyn har til formål at vurdere kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer og skabe videndeling mellem Børn- og Skoleforvaltningen og Dagtilbud.

Det er pædagogiske konsulenter, som er ansat i Børn- og Skoleforvaltningen, der fører anmeldte og uanmeldte tilsyn i de kommunale-, selvejende- og private daginstitutioner samt i forhold til det overordnede tilsyn med den kommunale dagpleje.

De pædagogiske tilsyn i den kommunale dagpleje og i de private pasningsordninger er delegeret til lederen af dagplejen. Tilsynene hos de enkelte dagplejere og private pasningsordninger varetages af dagplejepædagogerne, som er ansat i den kommunale dagpleje.

Anmeldt tilsyn

Som udgangspunkt udføres der et anmeldt tilsyn hvert andet år. Dagtilbuddene kender datoen for tilsynsbesøget. Til det anmeldte tilsyn benyttes et tilsynsskema, som tager udgangspunkt i den styrkede pædagogiske læreplan samt i kommunens overordnede mål og rammer. Ved bekymring vurderes det i hvert enkelt tilfælde i hvilket omfang, der skal være opfølgende tilsynsbesøg.

Alle dagplejere og private pasningsordninger modtager fem anmeldte tilsyn årligt. Disse tilsyn udføres af områdets faste dagplejepædagog.

Uanmeldt tilsyn

Som udgangspunkt udføres det uanmeldte tilsyn hvert år. Det uanmeldte tilsyn, sker som navnet indikerer uanmeldt. Uanmeldte tilsyn anvendes, som en del af opfølgningen på en tilsynsrapport. Herudover anvendes uanmeldte tilsyn i forbindelse med bekymrende

henvendelser fra forældre, medarbejdere, samarbejdspartnere og andre, der kommer i dagtilbuddet.

Alle dagplejere og private pasningsordninger modtager et uanmeldt tilsyn årligt, hvilket udføres af dagplejepædagoger, som ikke er tilknyttet fast til området.

Skærpet tilsyn

Det skærpede tilsyn har sin egen struktur og frekvens, idet det føres efter en faglig vurdering og derfor med differentieret frekvens. Der skal iværksættes skærpet tilsyn, hvis kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer eller andre forhold i dagtilbuddet giver anledning til alvorlig bekymring. Det vil betyde et øget antal tilsynsbesøg og iværksættelse af en handleplan.

Skærpet tilsyn

Der iværksættes skærpet tilsyn og udarbejdes en handleplan, når kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer eller andre forhold i dagtilbuddet, herunder den kommunale dagpleje og de private pasningsordninger, giver anledning til alvorlig bekymring.

Når en institution, en dagplejer eller en privat pasningsordning er under skærpet tilsyn vil disse modtage et øget antal anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg, hvor tilsynets formål tager udgangspunkt i den på forhånd udarbejdede handleplan.

Forhold, der kan føre til skærpet tilsyn, kan bl.a. være følgende:

- bekymring for kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøerne, herunder interaktionen mellem det pædagogiske personale/dagplejer/privat børnepasser og børn,
- organiseringen af læringsmiljøerne,
- forældresamarbejde,
- arbejdet med at skabe gode overgange fra dagpleje til børnehave og fra børnehave til skole, herunder vanskeligheder i skolestart m.v.,
- dårlig medarbejdertrivsel,
- højt sygefravær,
- henvendelser fra forældrebestyrelsen,
- forældreklager m.v.

Handleplanen

Handleplanen udarbejdes i dialog mellem dagtilbudslederen, relevant pædagogisk personale/dagplejer/privat børnepasser og den tilsynsførende. Handleplanen skal beskrive, hvordan der skal arbejdes med at styrke kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer eller andre forhold i dagtilbuddet, og hvordan der sker en opfølgning. Forældrebestyrelsen skal have en orientering og have mulighed for at komme med bemærkninger hurtigst muligt.

Handleplanen skal kort og præcist beskrive, hvad der er konstateret, frister og mål for, hvordan processen med at udvikle kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer skal finde sted, hvordan forandringen konkret skal kunne ses og ansvarsfordeling mellem henholdsvis dagtilbuddet og forvaltningen.

Ophør af et skærpet tilsyn

Et skærpet tilsyn ophører, når den tilsynsførende på baggrund af dialog med dagtilbuddet gennem en tid kan konstatere, at der arbejdes konstruktivt med udvikling af kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer eller de forhold, som har givet anledning til et skærpet tilsyn, er bragt i orden.

Uvildighed

Uvildighed betyder, at det skal sikres, at den tilsynsførende er upartisk i sin vurdering af kvaliteten. Hensigten er at skabe en ensartet tilsynspraksis på tværs af dagtilbuddene, som kan kvalificere dagtilbuddenes fortsatte kvalitetsudvikling hver for sig og på dagtilbudsområdet som helhed.

Uvildigheden sikres ved at:

- tilsynene er systematiske med afsæt i en fælles kvalitetsforståelse,
- metoderne og grundlaget er ensartet,
- der anvendes observationer i det uanmeldte tilsyn,
- der anvendes både kvalitative og kvantitative data i det anmeldte tilsyn.

Uvildighed sikres også ved, at det ikke er den samme tilsynsførende som både understøtter daginstitutionen med faglig sparring og rådgivning, og efterfølgende alene fører tilsynet og vurderer kvaliteten i den pågældende daginstitution. I det tilfælde, hvor en pædagogisk konsulent over en tid giver sparring og rådgivning til en institution, knyttes en anden pædagogisk konsulent på tilsynsopgaven i den pågældende institution.

I den kommunale dagpleje sikres uvildigheden yderligere ved, at det ikke er den samme dagplejepædagog, som fører alle tilsynene hos den samme dagplejer. De uanmeldte tilsyn fordeles blandt dagplejepædagogerne, sådan at det ikke er den faste dagplejepædagog, der fører de uanmeldte tilsyn.

Både dagplejepædagogerne og de pædagogiske konsulenter afsætter løbende møder med tid til videndeling og sparring i eget team, hvor der drøftes og gives sparring på relevante problemstillinger omkring kvaliteten i hhv. dagplejen og daginstitutionerne.

Habilitetsregler i forvaltningsloven overholdes ved, at der ikke er tætte venskaber eller uvenskaber mellem den tilsynsførende og de enkelte dagtilbud.

Tilsynets indhold

Tilsynet med det pædagogiske indhold vil ske med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag i den pædagogiske læreplan, dvs. de 9 elementer børnesyn, dannelse og børneperspektiv, leg, læring, børnefællesskaber, det pædagogiske læringsmiljø, forældre-samarbejde, børn i udsatte positioner og sammenhæng med børnehaveklassen. De 9 centrale elementer udgør det pædagogiske grundlag for arbejdet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud.

Endvidere føres der tilsyn med de besluttede mål, rammer og evt. prioriterede indsatser i Tønder Kommune. En prioriteret indsats i Tønder Kommune er Kompetencehjulet. Det betyder, at der skal føres tilsyn med om dagtilbuddene efterlever aftalen om at udarbejde kompetencehjul på alle børn som minimum en gang årligt og om der udarbejdes handleplaner. En anden prioriteret indsats er Uddannelse til alle.

Brug af data

De pædagogiske tilsyn er dialogbaseret. Der gennemføres observationer ved både det anmeldte og uanmeldte tilsyn. Observationerne gennemføres med afsæt i et systematisk observationsredskab. I integrerede institutioner foretages der observationer af læringsmiljøet for børn i alderen 0-6 år. I dagplejen foretages observationer af læringsmiljøet for børn i alderen 0-2 år.

Den tilsynsførende, der observerer, har indgående kendskab til den pædagogiske praksis og bred erfaring med kvalitetsarbejde i dagtilbud. Observationerne retter sig mod de pædagogiske læringsmiljøer. Observationerne danner grundlag for vurderingen af den pædagogiske kvalitet, og om pædagogikken passer til den pågældende børnegruppe.

Ledelse og pædagogiske medarbejdere skal kende grundlaget og fokus for observationerne. Det er ledelsens opgave at forberede de pædagogiske medarbejdere på det anmeldte tilsyn. Der skelnes mellem kvalitative og kvantitative data. Nedenstående er eksempler på de primære kvalitative og kvantitative data, som anvendes.

Kvalitative data

- Observation
- Evt. interview med børnene

Kvantitative data

- Kompetencehjulet
- Handleplaner
- Personalenormering
- Fordeling mellem uddannet/ikke-uddannet personale
- Sprogvurderinger
- Trivselsmålinger (DCUM og trivselsskema)
- Skriftligt materiale fra tidligere tilsynsbesøg samt tidligere dialoger
- Sikkerhedsskema (Daglejen)

Tilsynsrapport

På baggrund af det pædagogiske tilsyn udarbejder og offentliggør kommunen mindst hvert andet år en tilsynsrapport for hver enkelt daginstitution og en samlet tilsynsrapport for dagplejen i hhv. område Tønder, område Løgumkloster/Tøftlund og område Skærbæk. Tilsynsrapporten skal bidrage til åbenhed om kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer og indgå meningsfuldt i den løbende praksisudvikling.

I forhold til den enkelte daginstitution offentliggøres tilsynsrapporten på institutionens hjemmeside. For dagplejen udarbejdes mindst hvert andet år en samlet tilsynsrapport med generelle oplysninger for hvert område. Tilsynsrapporten for dagplejen offentliggøres på områdets hjemmeside. I forhold til private pasningsordninger offentliggøres rapporten på den enkelte private børnepassers hjemmeside eller et synligt sted, hvor forældrene har deres daglige gang.

Områdebestyrelserne for dagplejen og de kommunale daginstitutioner orienteres om tilsynsrapporten via områdeleder eller daglig pædagogisk leder. Bestyrelserne for de private og selvejende institutioner orienteres via nærmeste leder.

Overordnet tilsyn med den kommunale dagpleje

De pædagogiske konsulenter, som er ansat under Børn- og Skoleforvaltningen, udfører områdevist et årligt overordnet tilsyn i den kommunale dagpleje i de tre dagtilbudsområder, hvor fokus er på, hvordan der føres tilsyn i dagplejen samt hvordan der arbejdes med de prioriterede indsatser.

Det ene år inviterer de pædagogiske konsulenter til en fælles tilsynsdialog, hvor de obligatoriske deltagere er dagplejeleder og dagplejepædagogerne, og hvor repræsentanter fra forældrebestyrelsen ligeledes får mulighed for at deltage. Der udarbejdes efterfølgende en overordnet tilsynsrapport for dagplejen, som offentliggøres på områdernes hjemmeside.

Det efterfølgende år afholdes et opfølgende tilsyn mellem dagplejeledelsen og den/de tilknyttede pædagogiske konsulenter fra Børn- og Skoleforvaltningen.

Børn- og Skoleforvaltningen, Tønder Kommune
Maj 2022

Børn- og Skoleforvaltningen, Tønder Kommune
Redigeret februar 2025